

vpl. Pyhäjärvi

Tiistai 19. syyskuuta 2017

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 9 62. vuosikerta

Evakkojuna puksutti menneeseen aikaan

Evakkojuna-tapahtumaan osallistui lähes 800 henkeä, osa 1940-luvun asuihin pukeutuneina. Kuvat: Kirsti Naskali. SIVU 7.

Sairaanhoitaja Maija-Liisa Jokisalo Nokialta kuului junan ensiapuhenkilökuntaan.

Kunnallisia muistoja Pyhäjärveltä

Pyhäjärven lottia syksyllä 1941. Anni Toiviainen eturivissä toinen oikealta. Anni oli mukana kunnallisissa tehtävissä isänsä Vilho Toiviaisen myötä. SIVU 8

Pikkuserkukset Ossi Nurmi ja Sara Tomperi isoisoäitinsä Saimi Tomperin o.s. Pulakan kotitalolla. Kuva: S. Tomperi. SIVU 9.

19. syyskuuta 2017

Tule syyskuu

Syysy on, ei mahda mitään. Kesä ei kunnolla tullutkaan. Ihminen on yleensä positiivinen. Vieläkin toivomme lämmintä, poutaista, pitkää jaksoa tähän syksyyn. Lehtemme lukijoilla on paljon sidoksia sadonkorjuuseen, ehkä keskimääräistä enemmän, jos ajattelee kaikkia lehtiä ja kaikkia lukijoita Suomessa. Nyt alkaa olla jo todellinen huoli, kuinka sato ympäri Suomea saadaan yleensä korjatuksi. Kaikkea ei ole vielä menetetty, koska viljat ovat yleensä pystyssä. Paljon ei lohduta se, että itse en enää keväällä kylvänyt. Huoli painaa silti mieltä. Valmiutta on kiivetä puimurin pukille, jos apua tarvitaan.

Palataanpa vielä kesän Pyhäjärvi-juhlien. Paluumatka kesti kauan, kierrettiin Helsingin syrjässä sijaitsevan kaupungin kautta. Oli aikaa jutella. Kovasti yritin rohkaista kanssamatkustajia kertomaan kokemuksiaan mikrofonin kautta, itse olin liikaakin äänessä. Yhdessä ja erikseen puhuimme erikoisesta kokemuksesta, voimakkaasta yhteyden tunteesta. Se oli jotenkin harvinaisen voimakas, melkein käsin kosketeltava. Mennessä jokaisella bussin oven avauksella annos yhteyttä hiipi sisään, kasvoi kirkkomaan talkoissa ja juhlissa. Valmista hedelmää nautittiin paluumatkalla, yhdessä nautittiin ja ihmeteltiin. Jos tuollaista tunnetta riittää, säätiömme tulevaisuus on täydesti turvattu.

Muistutan, että saatavissa on Y. Inkisen varmaholla kädellä kuvaama dvd juhlilta. Siinä juhla on melkein kokonaisuudessaan näytetty. Teille, jotka ette paikan päälle päässeet ja meille muillekin kertauksen vuoksi on mahdollisuus viivähtää juhlilla tallenteen avulla aina uudelleen. Ja tarkistaa vaikka, "mil viisii hää tai hää oikei tarkast ottai sano".

Nyt ovat jo viimeisetkin koulut alkaneet. Pienet koululaiset aloittivat jo elokuun puolella. Mieli herkistyy aina, kun reppuselkä alkaa näkymään, ja koulun lähellä ajellessa yrittää olla liikenteessä tarkkana. Tosin tarkkana pitäisi olla kauempanakin koulusta. Kun ajellaan pyörällä ylemmille luokille, näkee monenlaista käyttäytymistä liikenteessä. Suihkaistaan tien yli, suuntamerkki unohtuu, vauhtia riittää. Eikä kypärä useinkaan haittaa näkyvyyttä tai hiosta päästä. Ennen neuvottiin ajamaan tien oikeata reunaa ja ryhmittymään kääntyessä. Eu vai mikä on varmaan muuttanut sääntöjä liikenteessä. Malttia lapsille ja aikuisille!

Mutta kun se reppuselkä alkaa itsenäisesti etäännyä kotipöydiltä, tulee haikaa mieli. Reppu ja selkä osoittavat kotiin päin. Matka kodista omaan, itsenäiseen elämään jollakin tavalla alkaa. Näin elämän täytyy mennä.

ESKO PULAKKA,
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Juhlavalmistelut kesälle 2018 alkaneet Harjavallassa

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön edustajat, hallituksen puheenjohtaja, kansanedustaja **Pertti Hakanen** ja asiamies **Kirsti Naskali** kävivät torstaina 24.8. Harjavallassa tutustumassa ensi kesän juhlapaikkoihin, joita kaupungin edustaja kulttuuritoimenjohtaja **Hannele Tähtinen** heille esitteli.

Koulukeskus, Harjavallan sali ja Honkan urheilukeskus ovat kävelymatkan päässä toisistaan ja soveltuvat läheisyytensä vuoksi hyvin juhlien pitopaikoiksi.

Harjavallan Karjalaseura ry oli järjestänyt johtokunnan jäsen **Pekka Kekan** ystäväisillisiä myötävaikutuksella Uotilantörmän rantasaunalla tilaisuuden, jossa iltapalan ja saunomisen lomassa kuullimme Hakasen Pertin tuoreet kuulumiset niin KL:n kuin Vpl. Pyhäjärvi-juhliakin ajatellen. Yhdessä olemme enemmän!

Tilaisuuksissa mukana oli myös kuvan ottanut

YRJÖ S.

KAASALAINEN

Sotakirjallisuudesta seminaari

On taas se aika vuodesta, jolloin osoitetaan, että suomalaiset ovat lukevaa ja kirjoittavaa kansaa. Oman, vuosi vuodelta monimuotoisemmaksi laajentuvan laajina muodostavat sotaa käsittelevät kirjat, romaanit, tutkimukset, henkilökuvat, muistelmat ja elämäkerrat.

Sodan kosketus – Mikkelin I sotakirjallisuustapahtumassa 29.-30.9. keskustellaan kirjailijoiden, tutkijoiden ja yleisön kesken siitä, mikä sotakirjallisuudessa kiehtoo, mistä ainekset sotaromaaneihin syntyvät ja miten ne kuvastavat ilmestymisaiheensa ilmapäiriä? Keskustelua johdattaa tunnettu sotakirjallisuuden ystävä, toimittaja, reservin kapteeni **Jone Nikula**.

Mikkelin – ja Suomen – ensimmäinen sotakirjallisuustapahtuma järjestetään sotahistorian syntyisijoilla, toisen maailmansodan aikaisessa puolustusvoimien päämajan käytössä olleessa rakennuksessa, Mannerheimin päämajassa. Päämajamuseon historiallisessa ympäristössä menneisyys, nykypäivä ja kirjallisuus lyövät kättä ainutlaatuisella tavalla.

Yleisölle ilmaiseen tapahtumaan ilmoittaudutaan Mikkelin kesäyliopiston sivuilla www.mikkelin.kesayliopisto.fi/sodankosketus tai puhelimitse 015 210 300. Lisätietoja: Pia Puntanen, projektipäällikkö puh. 0440 361 612, pia.puntanen@mikseimikkeli.fi

Tilaa nyt
DVD
Pyhäjärvi-juhlilta,
20 euroa

Geneettisen sukututkimuksen mahdollisuuksista

Perinteisellä sukututkimuksella kirkonkirjojen, henkikirjojen ja maakirjojen avulla on sukututkimuksessa päästy meidän pyhäjärveläisten osalta yleisesti ainakin 1600-luvulle. Kirkonkirjojen pito aloitettiin Pyhäjärvellä vuonna 1721. Vanhin asiakirja, josta tietoja on löydettävissä, on Vatjan viidenneksen verokirja vuodelta 1500. Maakirjat tulevat tutkijoiden käyttöön runsaammin 1600-luvulla ja samalta vuosisadalta ovat myös luettavissa olevat tuomiokirjat. Henkikirjat tulivat meidän osaltamme käyttöön vuodesta 1818.

Edellä mainituista asiakirjoista on päästy eri sukujen esipolvien tutkittaessa yleisesti 1600-luvulle. Tällöin on saattanut löytyä vielä useita suuhaaroja, joille ei ole löytynyt yhteistä esi-isää. Näin on asianlaita mm. **Pärssisten** osalta. Sukuseurassa lähdimme hakemaan ratkaisua DNA-tutkimuksen avulla ja varsin nopeasti päästiin tehtyjen DNA-testien kautta toteamaan, että Pärssiset ovat samasta kantaisästä lähtöisin. Tämä koskee niin Pyhäjärven, Käiksalmen kuin Viipurin Pärssisiä.

Pyhäjärven ja naapurikuntien Pärssisten suuhaarojen selvittely kaipaa vielä lisää DNA-tietoa. Kahvenitsalle on tullut Muolaasta ainakin kaksi perhettä, jotka on maakirjaan merkitty 1600-luvun alkupuolella ja ovat maksaneet kylän maksamista veroista ¾ osaa. Kumman jälkeläisiä ovat vuosisadan lopussa ja isonvihan jälkeen eläneet seitsemän suuhaaraa? Sen me uskomme selvittävämme DNA-tutkimuksen avulla.

Miten ovat muut Pyhäjärven suvut? Pyhäjärvelläkin esiintyvä **Kuismen** suku on samalla tavoin DNA-tutkimuksen avulla saanut selvyyden kahden ison suuhaaran olevan lähtöisin samasta kantaisästä. Miten on **Kaasalaiset**, **Pusat**, **Inkiset** jne. pyhäjärveläiset suvut. Onko kiinnostusta?

Nuo edellä mainitut on selvitetty ja selvitetävissä isälinjan tutkimuksen avulla. Aivan uuden näkökulman tuo sitten ns. serkkututkimus. Me tiedämme yleisesti omat serkkumme ja pikkuserkkumme. Sitä kauempia sukulaisuussuhteita tietää vain harva. Seuraavien, siis kolmansien ja neljänsien serkkujen, selvittäminen käy DNA-tutkimuksen avulla. Vanhemmilta kuulemamme sukulaisuustiedot tai perinteisessä sukututkimuksessa selvittämättä jääneet arvoitukset on mahdollista varmistaa tätä kautta.

Geneettinen sukututkimus on vain pieni osa ihmisen genomitiedon hyväksikäyttöä. Ihmisen genomien määrittäminen saatiin aikaan yhdysvaltalaisen johtamassa projektissa vuosien 1990-2003 aikana. Nyt sitä tietoa käytetään hyväksi ja syvennetään useilla elämän aloilla, erityisesti lääketieteessä. Se ihmisen perimä, jonka selvittäminen vei 13 vuotta, voidaan nykytekniikan menettimien tehdä muutamassa tunnissa. Näin kertoo juuri ilmestynyt kirja: Kiehtovat geenit/Kustannus Oy Duodecim. Teos on erinomainen yleis-selvitys geenitietoudesta.

DNA-sukututkimus on esillä pähkinän kuorissa lauantaina 30.9. Kinnalan Koukulla. Tapahtaan siellä!

ANTERO PÄRSSINEN

Sukututkija tavattavissa

Sukututkija **Mikko Kuitula** päivystää Karjalan Liiton kirjastossa kerran kuukaudessa. Päivystysajat ovat kuukauden viimeisenä keskiviikkona.

27.9.2017 klo 15-18

25.10.2017 klo 15-18

29.11.2017 klo 15-18

Sukututkijalle voi lähettää myös sähköpostia:

sukututkija(at)karjalanliitto.fi

Lisäksi sukututkijan tavoittaa Karjalaisilla

pitäjä- ja sukumarkkinoilla lauantaina 18.11.2017.

Tiukka kyykkäkisa käytiin Huittisissa

Vammalan, Äetsän ja Huittisten Karjalaseurat ovat vuosittain otelleet kyykän joukkuekilpailussa.

Tämä vuotinen kisa pidettiin Huittisissa 29.8. ja nyt mukana olivat ainoastaan Vammalan ja Huittisten joukkueet. Vammalan joukkue aloitti ensimmäisen pelipuoliskon voitokkaasti saaden ainoastaan 8 miinuspistettä Huittisten joukkueen hieman haparoidessa ja saaden 22 miinuspistettä. Toisella pelipuoliskolla Huittinen löi Vammalan saaden 22 miinuspistettä Vammalan saadessa 24 miinuspistettä. Hyvä ensimmäinen pelipuolisko auttoi kuitenkin Vammalan joukkueen kokonaisvoittoon 32 miinuspisteellä Huittisten saadessa 36 miinuspistettä.

REINO ÄIKIÄ

Vasemmalta Huittisten joukkue: Harri Peltola, Heikki Suominen, Pertti Tiuttu ja Aimo Äikiä. Vammalan joukkue: Arto Vuorijärvi, Lari Hakanen, Kari Pakarinen ja Oiva Kaasalainen. Valokuva Yrjö Inkinen.

Uutuuskirja!

Itselle tai lahjaksi.

Taubilan kartano –

lahjoitusmaakaudesta Fazerin aikaan

176 sivus n. 150 valokuvaa koko B5

Hinta vain 30 euroa + läh. kulut.

Lisätietoa ja tilaukset:

taubila@pp.inet.fi tai 040 021 3369

seija.jokinen@netti.fi tai 040 835 5820

Noudettavissa myös hallituksen jäseniltä

ilman lähetyskuluja.

Sekä <http://vpl-pyhararvi.fi> kirjapuoti.

Vpl Pyhäkylä-Seura.

Karjalan Liiton kuulumisia Satakuntaan

Kansanedustaja, Karjalan Liiton pj. **Pertti Hakanen** kävi pitämässä KL:n Satakunnan piirin edustajille info-tilaisuuden maanantaina 4.9.2017 Hotelli Hiittenharjun kokoustiloissa

Harjavallassa. Paikalla oli 36 henkilöä piirin alueelta.

Pertti kertoi lyhyesti omasta taustastaan ja miten karjalaisuus on temmannut hänet mukaansa monilla toiminnan tasoilla.

Karjalan Liiton uutena puheenjohtajana hän on suositettu juhlapuhuja monissa pitäjäjuhlissa. Erityisen mielenkiintoista oli kuulla Pertin näkemyksiä ja tulevaisuuden linjauksia. Alustuk-

sen jälkeen käytiin vilkasta keskustelua ajankohtaisista asioista innostuneen ilmapiirin vallitessa.

YRJÖ S.
KAASALAINEN

Rakkaamme Pertti Verner Isopahkala

s. 15.10.1932 VPL. PYHÄJÄRVI
k. 30.7.2017 HUITTINEN

*Vaan sitten, ehtoon suussa,
kun sauna savuaa,
visertää lintu puussa
ja laine nukahtaa.
Mä työnnän aivot veteen
ja soudan verkalleen
taivaan valkamaan.*

Kaivaten
Aune
Tarja ja Harri
Pauli ja Outi
Ville ja Niina
Taina ja Seppo
Tuomas ja Tiina
Elias
Timo ja Minna-Leena
Minna
Camilla
muut sukulaiset ja ystävät

Rakkaamme siunattu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos kaikille osanotosta.

Tuleeko lehtesi oikealla osoitteella?

Soita osoitteenmuutos
puh. 040 730 2622
tai toimitukseen sähköpostilla
tai nettisivuilta löytyvällä lomakkeella.
Osoite ei muutu vain postiin ilmoittamalla.

Tilaa lehti omaksi tai läheiselle lahjaksi

Vuosikerta vain 35 euroa,
lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

WERNITSAN VILJELYKSILTÄ SORTANLAHDEN KAUPPAPAIKKAAN

Kyläkirja kertoo Vpl. Pyhäjärven Wernitsan,
Sortanlahden, Haapalan ja Rautakorven
kylähistoriaa. Tarinoiden tukena selkeät
karttalehdet.

Hinta 40 euroa + postitus ja pakkaus.

Kirjan toimittanut Ikaalisten Karjalaseura
Yhteystiedot, puh. 040 734 28 65 /
sähköposti, lea.jokinen@ippnet.fi

Kirkonsanoma

Mihin uskot?

Päivälehdessä oli otsikko: ”Norjalaisilta katosi usko tuonpuoleiseen”. Lehti selosti tutkimusta, jossa kyseltiin tuhannelta norjalaiselta heidän käsitystään siitä, mitä kuoleman jälkeen tapahtuu. Tutkimuksen mukaan lähes puolet haastatelluista uskoo, että ihmiselämä kerta kaikkiaan loppuu kuolemaan. Mitään kuolemanjälkeistä elämää ei heidän mukaansa ole.

Kyselyä tulkinut professori totesi: ”Ihmisten huomio ei ole tuonpuoleisessa vaan siinä elämässä, joka on tässä ja nyt.”

On paljon sellaisia kysymyksiä, joihin ei ole tai löydy yhtä, kaikkia tyydyttävää vastausta. Samoihin aikoihin tuon norjalaisille tehdyn kyselyn kanssa johtavassa päivälehdessämme nuoret koululaiset saivat tehdä kysymyksiä niin sanottuille asiantuntijoille. Eräs koulupoika kysyi: ”Miksi

me olemme täällä maapallolla?” Vastamaan oli haastettu filosofi, alan asiantuntija. Hän totesi, että elämän tarkoitusta koskevat kysymykset ovat niin monimutkaisia, ettei tiede pysty niihin selkeästi vastaamaan. Biologia, politiikka ja uskonnot antavat samaan kysymykseen suuresti toisistaan poikkeavia vastauksia. Filosofin mielestä osuvin käsitys elämän tarkoituksesta on – niin kuin hän asian ilmaisi – ”epäilevä käsitys”. ”Koska yleistä tarkoitusta ei ole, jokainen valitkoon oman päämääränsä – tai olkoon valitsematta”, hän päätti vastauksensa.

On totta, että moneen niin sanottuun perimmäiseen kysymykseen voidaan vastata: Tiede ei kykene – tai ei ainakaan vielä ole kyennyt – tätä asiaa ratkaisemaan. Tai näin: Jokainen uskokoon niin kuin haluaa tai parhaaksi näkee – tai

olkoon uskomatta. Mutta näin helpolla niistä ei pääse eroon. Kysymykset eivät jätä meitä rauhaan. Ei myöskään kysymys elämästä kuoleman jälkeen; ei kysymys elämän tarkoituksesta; ei kysymys minun elämäni tarkoituksesta; ei kysymys rakkaitteni elämän tarkoituksesta. Kysymykset

ovat niin tärkeitä, ettei niitä voi jättää tieteen eikä filosofin tai filosofian ratkaistaviksi. Vastaus perimmäisiin kysymyksiin pakottautuu aina esille, tavalla tai toisella.

Kristitty runoilija Marie Luise Kaschnitz aloittaa erään runonsa näin:

”Uskotteko”, minulta kysyttiin,
”elämään kuoleman jälkeen.”
Ja minä vastasin: ”Kyllä.”
Mutta sitten en kyennytkään sanomaan tarkemmin,
mitä se elämä näyttäisi.

Vain yhden tiesin:
Ei kultaisilla tuoleilla istuvien pyhien
arvojärjestyssä,
ei tuomitettujen sielujen syöksemistä maahan.
Vain vapautunutta rakkautta,
ikuisesti kestävää, ylitseni tulvivaa.

”Mutta”, kysyvät kysyjät,
”ettekö odota enempää kuoleman jälkeen?”
Ja minä vastaan: ”En vähempää.”
Ja minä vastaan: ”En vähempää.”

PERTTI LUUMI

Evakkomiehen järkyttävä surma Vampulassa 1946

Kurkijoella syntynyt **Elma Kokkonen** kirjoitti 1994 Ikaalisissa 200-sivuisen teoksen Koskuinjoki Latvalammelta Laatokkaan. Teos kertoo Kurkijoen pitäjän, Jokirannan kylän asukkaista ja elämästä niin Karjalassa kuin uusilla asuin-sijoilla sodan jälkeen Suomessa.

Elma Kokkonen sukulaisperhe **Lida ja Juho Saarinen** ja heidän aikuiset lapset oli sijoitettu evakkoina Soperon taloon Vampulassa 1946. Talon isäntä **Kalle Soper** suhtautui hyvin kielteisesti siirtolaisiin.

Saamisen perhe oli asunut talossa noin kuukauden, kun Saarisen poika **Oskari** kiipesi tallin katolle laittaakseen antennin perheen radioon. Äiti Lida Saarinen seurasi tilannetta pihalla.

Äkkiä talon isäntä Kalle Soperi syöksyi pihalle haukko kädessä ja ampui Saarisen, joka tipahti välittömästi katolta. Isäntä tokaisi Saarisen äidille: ”Siirtolainen ei tarvitse sellaisia ylellisyyksipaineita kuin radio.”

Oskari Saarinen kuoli 6.4.-46 matkalla sairaalaan. Hän oli 39-vuotias sodasta palannut poikamies.

Talon isäntä Kalle Soperi pidätettiin välittömästi ja hän sai vankilatuomion.

Noin kuukauden kuluttua pidettiin hautajaiset Vampulan kirkossa. Karjalaiset reagoivat tapahtumalla todella voimakkaas-

si. Kirkko täyttyi ääriään myöten karjalaisista ja osa väestä jäi kirkon ulkopuolelle. Eräs paikkakuntalainen totesi: ”Ei ennen sitä hautausta eikä sen jälkeen ole Vampulan kirkossa koettu niin merkittävää hautausta kuin Saarisen hautaus.”

Tummiin pukeutunut tuhannen ihmisen joukko seisoi äänettömänä toisin silmin niin kirkossa kuin ulkona. Syvä hiljaisuus puhuttaa enemmän kuin suuret iskulauseet.”

Lauttakylä-lehti kertoi hautajaisista: **Satamäärin saattoväkeä surmatun siirtolaisen hautajaistilaisuudessa Vampulassa.**

Kuten aikanaan kerroimme, tapahtui Vampulassa viime kuun 8. päivänä verityö Kalle Soperon ampuessa talonsa sijoitettua siirtolaista päähän sillä seurauksella, että Saarinen sairaalaan vietyä kuoli.

Surmatun Oskari Saarisen ruumiinsiunaus toimitettiin Vampulan kirkossa, minne oli saapunut saattoväkeä kirkon täydeltä. Osa noin 700 nousevasta saattojoukosta ei ensinkään mahtunut kirkkoon. Saattoväen joukossa oli siirtoväkeä laajalti ympäristöpitäjistäkin.

Ruumiinsiunauksen toimitti Kurkijoen kirkkoher-

ra A. Kujala avustajinaan Muolaa kirkkoherra T. Rapeli, Pyhäjärven kirkkoherra K. Wiika ja Vampulan kirkkoherra V. Suurkari.

Vainajan muistoa olivat seppeleen ja adressein kunniottaneet yksityisten lisäksi lukuisat yhteisöt. Vampulan seurakunnan seppeleen laskivat kirkkoherra Suurkari ja maanviljelijä Kotoja. Karjalan Liiton seppeleen kirkkoherra Rapeli, joka samalla piti puheen, ja Karjalaisseurojen Satakunnan piirien seppeleen konttoristi I. Ikävalko ja maanviljelijä T. Kuisma.

Lisäksi laskettiin Vampulan, Alastaron, Euran ja Rauman Karjalaisseurojen seppeleet.

Adressein olivat vainajan muistoa kunnioittaneet Kurkijoen seurakunta ja Vampulan kunta sekä Tyrvään, Nakkilan, Harjavalan, Kiikan, Loimaan, Porin, Huitisten, Eurajoen, Kokemäen, Hongonjoen, Merikarvian, Karkun ja Riihimäen karjalaisseurat. Sähkösanomalla oli osanottonsa esittänyt mm. Karjalan työväen ja pienviljelijäin valtuuskunta.

Hautaustoimituksen jälkeen pidettiin kirkossa muistotilaisuus, jossa puhuivat mm. kirkkoherrat Kujala, Rapeli, Wiika ja Suurkari.

SALME RINTALA

Merkkipäiviä

Irja Lahtovaara täytti 90 vuotta 24.8.2017.

Onnittelevat:
Auli-sisko
Lapset ja
lastenlapset perheineen

KERRO PERHE- UUTISET

Pyhäjärvi-lehdessä. Julkaisemme joka numerossa tietoja perhetapahtumista.

Muistathan kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun, kiitos!

Mulin jälkeläisillä sukujuhlat

Amalia ja Matti Mulin jälkeläiset perheineen viettivät sukujuhlia 19.8. Lautsian lomakeskuksessa. Kuvan lähetti julkaistavaksi Seija Vanhatalo.

Ylläppään Haapasaarien sukuseura täytti 20 vuotta

Viipurin läänin Pyhäjärveltä kotoisin olevaa Haapasaarien suku kokoontui vuosikokoukseen kesäkuussa Laviaan. Sukuseura perustettiin 1997 Laviassa ja nyt kun oli seuran perustamisen 20-vuotisjuhla, oli aiheellista kokoontua jälleen samalla paikkakunnalla.

Paikalle saapui 32 suvun jäsentä, joista yhdeksän oli ollut läsnä jo seuran perustamiskokouksessa. Nykyisessä hallituksessa on yksi jäsen, joka oli

myös jo ensimmäisessä hallituksessa. Kukitimme **Marjatta Laamasen** kiitokseksi pitkästä työstä sukuseuran hyväksi.

Kokoonnuimme Lavian kirkon edessä ja laskimme kukat Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille (kuva). Varsinainen kokous pidettiin lounasravintola Herkkumestassa, joka oli valmistanut meille herkullisen saaristolaispöydän runsaine kalavalikoimineen. Karjalaisethan ovat tunnustusti kalan ystäviä. Ruokai-

lun jälkeen pidettiin vuosikokous, jossa uuteen hallitukseen valittiin seuraavat jäsenet: puheenjohtaja **Jouko Jokinen**, varapuheenjohtaja **Sami Laamanen**, sihteeri/rahastonhoitaja **Marja-Leena Tuomisaari**, jäsenet: **Jussi Haapasaari**, **Harri Jokinen**, **Tarja Jäkärä**, **Marjatta Laamanen**, **Marjukka Rautavuori**.

Vuoden 2018 sukuseuran matkaa suunniteltiin elo-kuun ensimmäiseen viikonloppuun ja Saarenmaalle.

Toimikuntaan valittiin Jouko Jokinen, Sami Laamanen, Jussi Haapasaari ja Marja-Leena Tuomisaari. Kokouksen lopuksi vietettiin hiljainen hetki poisnuikkuneiden suvun jäsenten muistoksi.

Kiitos kaikille osallistuneille mukavasta hetkestä kauniissa Lavian kirkonkylässä.

MARJA-LEENA
TUOMISAARI
sukuseuran sihteeri

Ukkosen sukuseuran kuulumisia

Ukkosen sukuseuran ry:n (Sakkolan Koukuniemi, Pyhäjärven ja Sakkolan Lohijoki) perinteinen sukujuhla ja sukukokous pidettiin kesällä 2016 Kokemäellä Anttilan tilalla. Paikalla oli 19 suvun edustajaa. Sukujuhlissa esiintyi Leenamajaja Raukola soittaen viulua. Lisäksi myynnissä oli arpoja.

Varsinaisessa sukukokouksessa valittiin seuraavaksi toimikaudeksi hallituksessa toimimaan **Tuija Ukkonen** Ikaalisista, **Marjatta Laamanen** Nakkilasta, **Tuula Ukkonen** Nakkilasta, **Matti Laamanen** Nakkilasta, **Timo Ukkonen** Nakkilasta, **Anneli Soininmäki** Lempäälästä, **Mirja Blomqvist** Helsingistä, **Pertti Marttila** Raumalta sekä **Timo Ukkonen** Kangasalta. Toiminnantarkastajaksi valittiin **Pekka Toivanen** Turusta, varalle **Joona Juvonen** Helsingistä.

Kesän 2017 sukukokous oli Ikaalisten Kylpylässä. Läsnä oli 19 suvun edustajaa. Kaikki eväät suvun olleet sukuseuran hallituksen jäsenet valittiin uudelleen. Sukuseura antoi **Raimo Honkasalolle** Karjalan standardin sekä valitsi hänet sukuseuran kunniajäseneksi.

Sukuseuran jäsenmaksuiksi vahvistettiin 10 euroa / 2 vuotta, 20 euroa / 5 vuotta, 35 euroa / 10 vuotta, kannatusjäsenmaksu on 7 euroa vuodessa.

Sukuseuran sihteerinä toimii Tuula Ukkonen, puheenjohtajana Tuija Ukkonen, varapuheenjohtajana Timo Ukkonen Nakkilasta.

Toimintasuunnitelman mukaan toimintaa pyritään kehittämään, vaikka sukukokouksiin ja sukujuhlaan osallistuvien määrä on vähentynyt. Sukukirjaan kerätään ajan tasalla olevaa tietoa muutoksista, jotka julkaistaan lisälehtisessä. Kesällä 2016 valmistunutta lisälehtistä voit tiedustella Tuija Ukkoselta (lisälehtisen hinta on 5 e/2e).

Seuraava lisälehtinen ilmestyy kesällä 2018. Materiaalia siihen voit toimittaa Tuija Ukkoselle tuija.ukkonen@ikaalinen.fi tai lisätietoja 040-7534241.

Ensi kesän sukukokous ja sukujuhla ovat elokuun puolivälissä 2018 klo 13. Tarkempi kutsu tulee myöhemmin.

Marja-Leena Tuomisaari ylläpitää edelleen seuran internet-sivuja, jotka löytyvät osoitteesta www.ukkoset.org. Voit lähettää kuvamateriaalia sivuille **Marja-Leena Tuomisaarelle** marjaleena.tuomisaari@gmail.com.

UKKOSEN SUKUSEURAN HALLITUS

SUVANNON SEUTU 1917-1921

elämää ja ihmiskohtaloita

Elämää ja ihmiskohtaloita
vuosilta 1917-1921

Tilaukset
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö ja
Vpl. Pyhäjärvi-seura

Pikkutyön sankariteko

Suomen jatkosodan perääntymisvaihe alkoi kesäkuussa 1944 Karjalan kannaksella. Asukkaat oli evakuoitava nopeasti ja varsinkin rajapitäjien asukkailla tuli kiire lähtö sota- toimialueelta. Mahdollisista evakuoitua varten oli kyllä luotu organisaatio ja hyvät suunnitelmat. Ne olivat salaisia, eikä niitä ehditty ottaa käyttöön. Suojeluskuntapiirit hoitivat evakuointia parhaan kykynsä ja terveen järjen mukaan yhdessä paikallisten ihmisten kanssa.

Evakuointikäskyn saavuttua Vernitsan Haminanlahteen Eeva ja Toivo Laulajaisen lapsista vanhin, 13-vuotias Airi, ilmoitti, että hän voi lähteä kuljettamaan omat lehmät pois sodan jaloista. Äiti aluksi vastusteli, mutta Airi piti päänsä. Hän ei luottanut siihen että ”joku” huolehtii lehmät turvaan. Ei huolehtinut silloinkaan, kun talvisota alkoi ja lehmät oli jätettävä nimilaput kaulassa navettaan. Niitä lehmä ei sen koommin nähty.

Naapurustosta oli neljä aikuista lähdössä myös karjaansa kuljettamaan ja he lupasivat pitää Airsta huolta. Eeva-äiti valmistautui lähtemään viiden pienemmän lapsen kanssa rautatieasemalle, josta pitäisi päästä junakuljetuksella rajan taakse.

Toivo Laulajainen, joka oli sotilastehtävissä Konevitsassa, tuli lähettämään tyttärensä matkaan, antoi vähän rahaa mukaan ja palasi takaisin Konevitsaan. Airi kertoo, että Vernitsan karjankuljettajat oli määrätty aluksi kokoontumaan karjan kanssa Soranlahden urheilukentälle, josta piti yhdessä lähdettävän. Lähtijöitä tässä ryhmässä oli Airin lisäksi Iita

ja Elvi Pärssinen, Kirsti ja Esko Pitkänen. Eskola oli myös hevonen ja karrut. Käräyhiin lastattin lypsyämpärit, eväät ja mitä tarviketta kukin oli ehtinyt mukaan ottaa. Lehmä oli puolen kolmattakymmentä. Airi oli ryhmän ainoa lapsi.

Matkaa tehtiin pääasiassa maanteitä pitkin. Alkumatkan paikkoja Airi ei muista, mutta lyhin ja ehkä turvallisin reitti Pyhäjärveltä rajalle tulisi Räisälän - Inkilän kautta Laikkoon ja sieltä ”vanhan Suomen” puolta Parikkalaan. Kartasta mitattuna tämä matka on noin 150 kilometriä. Airi kertoo, että alkumatka oli kuljettava nopeasti, koska rajan ylitykselle oli annettu määräaika. Taulukoja ei voitu paljoa pitää. Ailla oli huolehdittavanaan oma karja, lehmä Lilla ja vasikka Lemmikki ja tietyt osavastuu ryhmän karjasta.

Huolta elukoista oli pidettäväkin, tiet olivat täynnä muita evakkoja karjoihin ja omat katosivat helposti joukkoon. Lehmät lypettiin, alkumatkassa maito annettiin sotilaille pakkeihin ja kenttäpulloihin, juotiin itse ja loput sai vasikka.

Teillä oli paljon liikennettä, vastaan tuli rintamalle meneviä sotilaita ja ajoneuvoja. Lehmät oppivat matkan aikana liikennesäännötkin: kun sotilaskolonna tuli näkyviin, väisti lehmälauka kiltisti oikealle. Mentiin vaan kiireesti eteenpäin, ei ehditty edes pelätä, vaikka sodan läheisyys oli ilmiselvää. Pommitusten kumina kuului ja mäännälvat heiluivat. Ilmapommitusten ajaksi oli maastouduttava lehmien kanssa metsän suojaan, ja kun tilanne oli siltä kertaa ohi, etsittiin oma ryhmä ja jatkettiin matkaa.

Rajan ylityksen jälkeen vähän helpotti. Reitti jatkui Parikkalasta Punkaharjun, Savonlinnan, Rantasalmen ja Pieksämäen kautta Jyväskylään.

Marssiteitten varsin oli varattu ja aidattu laidunalueita karjan yöpymistä varten. Harvakseltaan oli suojeluskuntien ja lottien toimesta ihmisillekin ruokailupaikkoja, joissa oli mahdollisuus lämpimään ruokaan. Yleensä ruoka oli maitoa ja kovaa leipää, jota oli eväinä. Kaupoistakin voitiin ostaa jotain. Airi muistelee erästä aamua, kun tultiin yöpymispaikasta aitauskelle lähtöä varten, kirmasi vasikka tiellä vastaan. Se olikin Airin Lemmikki karkumatalla. Onneksi Airi sai sen kiinni ja köytti ensin aitaan ja sitten mukaan maantielle.

Pärssisen lehmä poiki matkalla. Niin pientä vasikkaa ei voinut ajatella-kaan kuljettaa mukana. Se pistettiin säkkiin ja annettiin matkanvarrella ilmaiseksi johonkin taloon. Näin muittenkin vastasyntyneiden vasikoiden kanssa toimittiin.

Airia vaivasi ikävä. Ikävä kotia, jota ei enää ehkä koskaan näkisi, ikävä sisarusia ja ennen kaikkea ikävä omaa turvallista äitiä. Ei ollut Airi-tytöllä tietoa, missä muu perhe matkasi vai oliko jo perillä jossain.... Eikä ollut tietoa mihin itse oli menossa. Ehkä ikävän takia Pärssisen Iitan huolenpitokin tuntui komente- lulta ja piittaamattomuudelta. Kuume ja mahatauti yllätti Airin matkalla, oli jätettävä muista jälkeen yksin tiepuoleen lepäämään ja lyhyen toipumisen jälkeen oli otettava ryhmä kiinni. Airi oli näännysissä ja ajatteli välillä, että hän ei enää jaksaa, mutta jaksoi kuitenkin.

Koko matka oli käytetty samoja vaatteita, vaihtovaatteita ei ollut mukana. Airin kengät kuluivat hajalle. Savonlinnan läpi hän muistaa kävelleen paljain jaloja ja myöhemmin ostaneensa jostain uudet. Ne olivat ajan tapaan puupohjaiset ja paperikangaspäälliset.

Yövyttiin milloin missäkin, usein taivasalla, toisinaan laidoissa, välillä päästiin taloihin tai kouluille. Eräissä talossa Rantasalmella Airi oli uuvuttavan päivämatkan jälkeen nukah- tanut puulaatikon päälle keittiöön.

Oltiin jo lähellä Jyväskylää, kun aikuisille tuli tieto, että Airin on mentävä Jyväskylältä Korpilahdelle, hänen omaisensa ovat ehkä siellä. Matkaseurue vaihtui. Airin matkatoveriksi tuli Hiiren Miina karjoihin, naapuri hankin.

Airin äiti ja veljet oli sijoitettu Korpilahdelle Jokelan taloon. Äiti sai tietää, että ryhmä evakkoja on tulossa ja lähti tielle odottamaan, josko Airi olisi tulossa. Voi sitä onnea, kun äiti ja tytär kohtasivat toisensa! Keskellä tietä halattiin, itkettiin ja naurettiin.

Kun Airi oli päässyt lehmineen ”kotiin” Korpilahdelle, hän oli niin väsynyt, että nukkui monta viikkoa, ei tahtonut jaksaa herätä edes syömään. Äiti oli jo pelännyt, ettei tyttö toivu ollenkaan, mutta uni pyyhki mielestä pois pahimmat muistot ja auttoi toipumaan fyysisestä rasituksesta. Niinpä Airsta kasvoi valoisa, luottavaisesti elämään suhtautuva aikuinen, joka ei pienistä hätkähdä.

Nykykartasta mitattuna Airin ja lehmien kävelemä evakkotaival on noin 450 km. Todellisuudessa mat-

Airi Laulajainen, nyk. Hamari (vas.) ja ystävänsä Seija Hiiri, nyk. Ojala. Airi käveli karjan kanssa koko evakkomatkan.

ka on ollut huomattavasti pitempi. Tiet ovat 73 vuotta sitten olleet mutkallisempia. Uusia suoria teitä, joita nyt näemme kartassa, ei ole ollut.

Aikaa tähän karjankuljetusmatkaan on kulunut jokseenkin kuukausi. Airi lähti kotoaan Karjalan kannaksen Pyhäjärveltä kesäkuun puolivälissä ja heinäkuun puolivälissä hän oli lehmineen Korpilahdella. Voiko kolmetoistavuotias pikkutyttö isänmaalleen enempää tarjota!

Puolustusministeriön veteraanitunnuslautakunta on

hakemuksesta myöntänyt 17.1.1991 Airi Hamarille (o.s. Laulajainen) rintamapalvelustunnuksen osallistumisesta karjan evakuointitehtäviin sotatoimi-alueella ja oikeuden käyttää tammenlehmämerkkiä.

OUTI LAULAJAINEN

Lähteet:
Airi Hamarin haastattelut
Ahokas Osmo:
Karjalan kannaksen evakuointi, Pilot-kustannus Oy 2004

Airin lehmien kanssa kävelen kulkema matka Pyhäjärveltä Korpilahdelle.

Airi aikuisena Lemmikin ja sen vasikan kanssa.

Evakkojunan kyydissä menneen ajan tunnelmissa

Suomi 100-juhlavuoden merkeissä järjestetyssä Evakkojuna-tapahtumassa kuljettiin lauantaina 26.8.2017 höyryjunalla Tampereelta Haapamäelle. Tapahtuman järjestelyistä vastasivat mm. Sanomalehti Karjala, Karjalaisseurojen Tampereen piiri, Juupajoen kunta ja Haapamäen HöyryveturiPuisto.

Tapahtumalla kunnioitettiin ja muisteltiin kesällä 1944 tapahtunutta mittavaa väestönsiirtoa, siirto-karjalaisten evakuoitinta suurhyökkäyksen alettua. Haapamäki oli tuohon aikaan tärkeä risteysasema, jonka kautta kuljivat niin evakko- kuin sotilasjunat sekä talvisodan että jatkosodan aikana.

Lähes 400 metriä pitkää vanhanaikaista matkustajavaunuista muodostettua juna veti kaksi Pikku-Jumbo-höyryveturia. Koko matkan ajan radan varrella oli katsojia vilkuttamassa ja tervehtimässä juna, kun se veturit sauhuten puskutti eteenpäin.

Matkustajavaunuja oli 13 ja lisäksi oli joitakin tavaravaunuja, joihin oli mm. lastattu veturien tarvitsemia halkoja. Matkalippuna oli narussa kaulaan ripustettava pahvilappu, johon ajan henkeen pukeutunut konduktööri lävisti reiän. Matkustajien oli toivottu pukeutuvan ajan henkeen ja monet olivat noudattaneet pyyntöä, mm. sotilas- ja lotta-asuja näkyi paljon.

Joka vaunussa oli avustajia ja junassa lääkintähenkilökuntaa, useat asiainkuvuluvasti pukeutuneina. Mm. **Maija-Liisa Jokisalo** Nokialta oli mukana sairaanhoitajan kovalkoisessa asussa ja lääkintälöytö asuun pukeutuneita näkyi useita.

Vaunut olivat täynnä – ei kuitenkaan ehkä ihan niin täynnä kuin kesällä 1944, silloinhan kuulemani mukaan tavarahyllyilläkin nukkui ihmisiä – ja tunnelma oli välitön. Karjalaiseen tapaan juttu alkoi luistaa nopeasti tuntemattomien kesken ja kohta oltiin kuin yhtä perhettä. Juna pysähtyi Juupajoen

ella muutamaksi tunniksi. Siellä oli monenlaista aiheeseen liittyvää ohjelmaa ja mahdollisuus nauttia kahvia ja virvokkeita.

Junan purkaminen ja lastaaminen otti oman aikansa, koska vain muutama vaunu kerrallaan mahtui asemalaiturin kohdalle. Se antoi tuntea siihen, millaista kulkeminen oli tuolloin kesällä 1944. Sekä lastaaminen että purkaminen vievät aikaa silloinkin. Junat olivat tuolloin pitkiä, evakuoitintopäiväkirjojen mukaan junissa oli yleensä 20-30 vaunua. Matkante-ko saattoi keskeytyä pommitusten vuoksi, tai kun piti odottaa vuoroa ja päästää sotilasjuna menemään ensin.

Haapamäellä HöyryveturiPuistossa oli monenmoisia tapahtumia ja mahdollisuus tutustua erikokoisiin vetureihin ja muuhunkin rautatiekalustoon. Pari tavaravaunua, ns. härkävaunua, oli sisustettu evakko-aikaiseen tapaan. Ne vetivät katsojia puoleensa ja kirjoittivat muistoja. Tapahtumassa oli mukana monia, jotka olivat aikanaan kulkenet ihan oikeassa evakkojunassa.

Monia pyhäjärveläistaitaisia oli mukana. Näin ainakin **Sipposen** perhettä, Pyhäjärvi-juhlien kahvituk- sen tehokkaiden Ikaalisista, **Marja-Terttu** ja **Kalevi Hämäläisen** sekä **Lea Jokisen** ja Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallituksen puheenjohtajan **Pertti Hakasen** Seija-vaimonsa kanssa.

Päivän lopuksi HöyryveturiPuistossa seppelöitiin kaksi Suomen historian merkittävisiä vaiheissa mukana ollutta veturia ja paljastettiin Yhdysvalloissa asuvan kuvanveistäjä **Eino Romppasen** tekemä kivi-veistos. Karjalan Liiton puheenjohtaja **Pertti Hakanen** nosti patsaan paljastuspuheesta esille kotiseudun merkityksen ja totesi, että tämä tapahtuma on vahva kokemus yhteenkuuluvuudesta ja siitä, että karjalainen kulttuuri on säilyttänyt positiivisen arvomaailmansa.

KIRSTI NASKALI

Evakkojunatapahtuman puuhamies Klaus Thomasson, Karjalaisseurojen Tampereen piirin sihteerit Ritva Surakka, Karjalan Liiton pj. Pertti Hakanen ja kuvanveistäjä Eino Romppanen.

Eila Savia (o.s. Naskali) kulki kesäkuussa 1944 evakkojunassa härkävaunussa Myllypellon asemalta Räisälästä Pytkönmäelle Keski-Suomeen. Hän täytti matkan aikana seitsemän vuotta ja muistaa matkan hyvin. Tässä Eila miehensä Raunan kanssa katso- massa evakkovaunuksi sisustet- tua vaunua HöyryveturiPuistos- sa

Evakossa Haapamäellä

Haapamäen asema on minulle tuttu evakkoajaisista tarinoista. Isäni perheen karja, jota kuljettamassa oli kaksi isäni sisarta, **Aini** ja **Tyyne**, purettiin talvisodan evakkojunasta Haapamäen asemalla. Sen vuoksi asemalle saapuminen, ihmispaljoukseen ja hälinä her- kisti mieleni, kun purkau- duimme Evakkojunata- pahtuman junasta.

Talvisodan evakuoinnis- sa pyhäjärveläisten, niin ih- misten kuin karjankin, mää- räasemana oli Alavus. Mut- ta jo aikaisemmillä asemilla karjaa otettiin ulos niistä vaunuista, jotka olivat ase- malaiturin kohdalla, kun juna pysähtyi. Junassa oli 39 vaunua nautakarjaa ja kolme vaunua hevosia ja varsoja. Aikamoinen juna.

Haapamäen asemalla sat- tuivat asemalaiturin koh- dalle ne vaunut, joissa isäni perheen lehmät olivat. Ase- malla vastaanottajien jou- kossa oli karjakko ja pari miestä, joilla oli kuorma- auto karjan kuljetusta var- ten. He halusivat ottaa yh- den talon karjaa. Siinä ase- malaiturilla sovittiin, että tä- tieni kuljettama karja otet- tiin pois junasta ja vietin taloon, joka osoittautui ole- van **Vaissin** harjoittelutila Haapamäen Riihossa.

Tätini olivat iloisia, kun kaikki lypsylehmät saatiin

samaan paikkaan. Kun Aini-täti kysyi karjan sijoit- tupaikan osoitetta tai pu- helinnumeroa, hänelle vas- tattiin ”Riiho 7”. Aini, joka hoiti Noitermaassa heidän kodissaan olevaa puhelin- keskusta, hämmästy i suu- resti, koska numero oli hä- nelle aivan tuttu edellisten viikkojen ajalta. Karjakko oli kertonut kotonaan, että tyttö oli lentää selälleen, kun kuuli ”Riiho 7”. Tätini oli yhdistänyt siihen numeroon monta puhelua.

Heidän kotinsa yläker- rassa Noitermaassa oli ma- joittuneena syksyllä 1939 jal- kaväkirykmentti 20:n esi- kunta. Esikunnan huolto- päällikkö oli tilannut puhe- luita vaimolleen tähän nu- meroon. Vaimo oli Vaissin tilan tytär, joka oli ”sota- paossa” kotonaan maalla. Yksityispuhelut eivät tain- neet olla oikein sallittuja, mutta hiljaisina iltai- aikoina niitäkin soitettiin.

Niinpä karja pääsi ikään kuin tuttuun taloon Haapamäen Riihoon. Myös **Anni-mummoni** nuorim- man lapsensa, isäni **Matin**, ja vanhimman tyttären po- jan **Kalevin** kanssa sai lu- van muuttaa Alavudelta Vaissin. He pääsivät asu- maan kunnostettuun muo- namiehen mökkiin. Kun perheen orihovon, jota ei huollittu armeijaan sen

rajuuden takia, saatiin Vais- siin, alkoi 14-vuotias isäni ajaa tilan maitoja Haapa- mäen asemalle. Myös van- hin sisar **Selma** tuli vasta- syntyneen tyttärensä kanssa Vaissin, ja asettui asumaan toiseen muonamiehen mökkiin. Muut sisarukset olivat armeijan palveluk- sessa. Karjaa kuljettaneet tätinikin palasivat Haapa- mäeltä lottatehtäviin. Esi- kunnan huoltopäällikön vaimosta tuli Selma-täti **Kaarina**-tyttären kummi, ja heistä tuli elinikäiset ystä- vät.

Vaississa vierähti aikaa joitakin kuukausia, mutta sitten täytyi alkaa ajatella elämää eteenpäin. Perhe osti keuhkalla 1940 tilan Uta- järveltä ja muutti sinne leh- mät ja orihovon muka- naan. Sekään ei jäänyt pit- kääkaikeksi asuinpaikaksi. Aikanaan muuttokuorma kulki Mouhijärvelle ja siel- tä takaisin Karjalaan. Haapamäen Vaissia ja siellä saa- tua ystävällistä vastaanot- toa he muistelivat aina läm- möllä.

Perheeni yhtymäkohdat Haapamäen Vaissisiin ei- vät loppuneet tähän. Kun olin saanut opiskelupaikan Helsingistä syksyllä 1971, lähdin isäni kanssa etsimään asuntoa. Ylioppilaiden asunnonvälityksessä tapasin Vilppulan Kolhosta kotoi-

Evakkojunassa oli lää- kärinä **Johanna Ranta- nen** Ylöjärveltä. Hän- nen sukujuurensa ovat Pyhäjärvellä ja Sakko- lassa. Kuvassa Johan- na äitinsä Ritva Viska- rin kanssa.

Lea Jokinen Ikaalisista ajan henkeen pukeutu- neena.

Kirjoittakaa sukunne evakkomatkoista lehteen! Tarinat ovat arvokkaita ja samalla tallentuu tietoa myös oman suvun piiriin.

sin olevan nuoren naisen, joka etsi asuinpaikkaa alivuokralaishuoneeseen Helsingin keskustassa. Lu- पासін lähtä hänen kans- saan katsomaan ko. asun- toa. Koska opiskelijoiden asunto-tilanne oli silloin huono, asunto tuntui so- pivalta ja sijaintikin oli hyvä, päättimme ottaa alivuok- ralaishuoneen, vaikka emme toisiamme tunte- neetkaan. Kun sitten tu- tuistuimme, kävi ilmi, että asuinpaikkani kihlattu oli Haapamäen Vaisseja. Isäni varsinkin oli ihan ih- meissään. Asuimme yh- dessä vuoden ja olisimme asuneet pidempään, mutta vuokraemäntämme muutti pois ja asunto meni myyntiin. Sen vuoden ai- kana asuinpaikkani tuli rouva Vaissi. Kävin seuraavana kesänä juuri kihlattu sulhaseni – nykyi- sen mieheni – kanssa ta- paamassa nuorta paria Vaississa ja tapasin siellä henkilöitä, jotka muistivat **Karttusen** perheen ja isä- ni.

KIRSTI NASKALI
o.s. Karttunen
Lähteet:
Aini Suikkanen:
Ajan Ratas sekä
suvun ja omat tarinat

Kunnallisia muistelmia Pyhäjärveltä

Kunnallisella toiminnalla on kotikunnassamme Pyhäjärvellä ollut vankka perinne. Sen juuret ovat löydettävissä kaukaa edelliseltä vuosisadalta. Olisi mielenkiintoista päästä kertomaan kunnan toiminnasta ja tapahtumista mahdollisimman varhaisilta ajoilta, mutta kun vanha kunnan arkisto on tuhoutunut melkein kokonaan tulipalossa, ovat tietolähteet yksityistapauksista suorastaan olemattomat.

Kuten historia meille osoittaa, seurakunnallinen elämä on kunnallista toimintaa paljon vanhempi. Tästä on johtunutkin, että seurakunnan ”auttava käsi” on usein osoittanut apuaan kunnalle. Esimerkiksi kuntakokouksetkin jouduttiin pitämään seurakunnan omistamassa pitäjätuvassa. Tällainen rakennus oli Pyhäjärvellä jo ainakin vuonna 1839, siis vuosikymmeniä ennen kunnallishallituksen syntyä.

Kun kunnallishallitus vuonna 1871 perustettiin, tuli kuntakokouksille asiasta päättävä valta. Kunnallislautakunta ryhtyi samanaikaisesti toimimaan ja sen tehtäviin kuului kuntakokouksen antamien päätösten toimeenpano. Nämä kunnalliset elimet ovat tunnettuja vielä nykyisessakin kunnallisessa toiminnassa. Tosin kunnallisen toiminnan laajeneminen on rajoittanut kuntakokouksen puhevalan vain eräitä manttaalikunnan asioita hoitavaksi ja kunnallislautakunnan toiminnasta on huomattavimpana tehtävänä erotettu vaivashoitotoiminta, mikä myöhemmin tunnettiin köyhäinhuoltotoimintana. Kun vuonna 1923 vahvistetulla lailla köyhäinhuoltotoiminta erotettiin kunnallislautakunnasta, se sai nimekseen huoltotoiminta. Nykyään puhutaan vain kunnallisesta sosiaalitoiminnasta.

Kuten jo olen maininnut, ei kunnalla ollut alkujaan omaa kokoushuoneistoa, vaan tarkoitukseen käytettiin pitäjätuvaa. Tämä ensimmäinen tunnettu pitäjätupa paloi vuonna 1880 ja muistettaneen vielä sen rauniot, jotka olivat nykyisen kunnantalon ja maantien välillä.

Palon jälkeen saatiin kuntakokouksia ja kunnallislautakunnan kokouksia pitää monissa paikoissa: kirkon sakaristossa, suntion tuvassa, kansakoululla ym. Vuonna 1881 valmistui uusi pitäjätupa. Samana vuotena siirtyi köyhäinhuolto seurakunnalta kunnalle ja sen tehtävät annettiin kunnallislautakunnan hoidettavaksi.

Mikkelin päämajassa Vilho Toiviainen toisessa rivissä, kahden eturivin sotilaan takana oikealla puolella ja hänen tyttärensä Anni Toiviainen eturivissä sotilashenkilöistä kolmas nainen oikealle. Kyseessä oli tiettävästi neuvonpito sotilashallinnon päämajan osastossa Mikkelin Paukukulassa vuonna 1942. Onko jollakin lukijoista lisää tietoa kuvaan?

Uusi pitäjätupa, missä alkuaan oli kummassakin päässä kamari ja eteinen, palveli jälleen kuntalaisia kokoushuoneistona. Talon vahtimestarina toimi haudankaivaja **Jaakko Vanhanen** – ”Hauta-Jaakko” – erikoislaatuinen, mutta hyvä ihminen. Siis saakoon hänen sijaa jutussamme.

Kun mentiin pitäjätuvaa varsinakin talvisaikaan, nähtiin tämä haudankaivaja usein istumassa ison pöydän takana ”pännä” kädessä ja iso kirja aukaistuna edessään. Siihen aikaan näet tuotiin ympäri pitäjää puunrunkoja pitäjätuvan lämmitykseen, mikä vero kannettiin vuorollaan talolta manttaalin mukaan joka kolmas vuosi. ”Hauta-Jaakolle” oli annettu vanha manttaalikirja saapuneiden puukuormien kuittamista varten, minkä tehtävän hän aina uskollisesti suorittikin.

Tätäkin pitäjätuvaa seurasi edeltäjänsä ikävä kohalo. Se paloi kesällä vuonna 1919 ja vei mukanaan kunnan arkiston melkein kokonaan. Tapaus oli kunnallemme suuri menetys. Tuhoutuhihan tämän arkiston mukana paljon aikansa arvokkaita asioita käsitteilyneen ja päätöksineen.

”Hauta-Jaakkoon” koski palo tavattoman kipeästi. Vaikka se olikin suoraan vahinko, tahtoi hän omistaa syyn itselleen. Kun hän epätoivoisena katseli raunioita ja savuavia rakennuksen jätteitä sekä valitti huonoutta, menin häntä lohduttamaan. Koetin selvittää, että palo oli selvä vahinko ja että vahinkoja aina tulee, vaikka niitä kuinka tahdottaisiin välttää. Viit-

tasin siihen, että neljäkymmentä vuotta sitten on tästä vierestä palanut silloinen pitäjätupa, eikä tämä tapaus ole sen ihmeellisempi eikä edes ainoa laatuaan. Sanojeni vaikutus oli peräti yllättävä. Jaakko purskahti itkemään ja sanoi katkonnaisesti: ”Miehä se poltti sen ensimmäiseksi pitäjätuvan.”

Näin oli siis kaksi samanlaista vahinkoa, tosin pitkin väliajoin, järkyttänyt ”Hauta-Jaakkoa”. Kun häntä tapauksen jälkeen ei kukaan syyttänyt, hän rauhoittui ja jatkoi toiminta-

sa uskollisena haudankaivajana.

Seuraavana vuonna eli v. 1920 valmistui meille uusi kunnantalo, joka oli sen ajan vaatimuksia vastaava. Kun kunnalliselämä oli jo saanut uusia muotoja, kunnanvaltuusto alkanut toimintansa vuoden 1919 alusta ja eri lautakuntien työ laajentunut monin tavoin, oli tilavan kokoushuoneiston saaminen tervetullut asia. Kunta sai nyt siirtyä kuin ”läksiämen” asemesta omaan taloon yhteiskunnallisia velvollisuuksia täyttämään.

Kunnantalomme kesti sodan myrskyt. Vaurioitumattomana se jäi perustuksilleen, ikään kuin todistamaan yhteistyömme oikeutusta ja arvoa. Monet muistot ovat meitä siellä seuranneet. Tuhannet kysymykset on siellä miehiissä pohdittu ja ratkaistu sekä monta rattaosaa hetkeä, kuin yhtenä perheenväkenä, siellä vietetty.

Kannustakoot nämä muistot meitä tässäkin murroskaudessa katsomaan elämää valoisin silmin ja us-

komaan, että heimollemme on kuuluva elämän lupaus.

Tämä lupaus saa täyttymyksen aina silloin, kun uuden sukupolven jäsen oikeita periaatteita ja perinteitä vaalien rakentaa oman elämänsä.

Edellä kerrottu on äijäni **Vilho Toivaiasen** tekstiä. Julkaistu aikaisemmin Pyhäjärvi-lehdessä 30.7.1955.

MARTTI
TOIVIAINEN
Hyvinkää

Pyhäjärven kunnanvaltuusto 1937. Vilho Toiviainen pöydän päässä kolmas henkilö oikealla, Anni Toiviainen keskellä.

Apurahan saaneiden nuorten kuulumisia

Terveiset Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön apurahan saaneilta **Juho Hamarilta** s. 22.4.1984 ja **Lauri Siuralta** s. 11.1.1989.

Tauno ja Helmi Heikkosen o.s. **Lamppu**, (molemmat Vpl. Pyhäjärvi) tyttäristä **Kerttu Inkeri Kotakorpi** o.s. **Heikkonen** on poikien mummi. Kertun tytär **Taina Siurola**, ent. Hamari o.s. Kotakorpi on poikien äiti.

Molemmat pojat syntyivät Tampereella, mutta muuttivat ennen kouluikänsä Kangasalle. Peruskoulun ja lukion molemmat suorittivat Kangasalla. Molemmat pojat harrastivat laajalti urheilua, mutta jo varhain Juho alkoi kiinnostaa tietotekniikka ja Lauria jääkiekko, metsästys ja kalastus. Vanhempien tärkeänä tehtävänä oli tukea harrastuksia. Molemmille pojille urahaaveet taisivat selvittyä jo melko varhain.

Juho pääsi ylioppilaaksi Kangasalan lukioista 2003 ja aloitti opiskelut Jyväskylän yliopistossa syksyllä 2003 pääaineena tietojär-

jestelmätiede ja sivuaineena markkinointi ja johtajuus. Kauppatieteiden maisteriksi hän valmistui 2010 ja opiskelut jatkuivat tohtorikoulutuksessa Aalto-yliopistossa Helsingissä. Kauppatieteiden tohtoriksi Juho valmistui helmikuussa 2015, väitöskirjan aiheena *Pelillistämisen: motivaatiot ja vaikutukset*.

Juhon tärkeimmät työtehtävät:

- Johtava tutkija, Game Research Lab, Tampereen yliopisto, 2015–
- Vieraileva tutkija, UC Berkeley School of Information, USA, 2015–2016
- Post-doc-tutkija, Aalto-yliopiston kauppatieteiden koulutuskeskus, 2015–2016
- Pelillistämisen Associate Professor, TTY ja Turun yliopisto, Porin yliopistokeskus, 1.12.2016–

Tällä hetkellä Juho asuu Porissa avopuolisonsa kanssa. Kiireistä työtä tasapainottaa matkailu ja sukellusharrastus lämpimissä vesissä.

Lauri pääsi ylioppilaaksi 2009 Kangasalan lukioista. Lukio-opiskelujen ohella

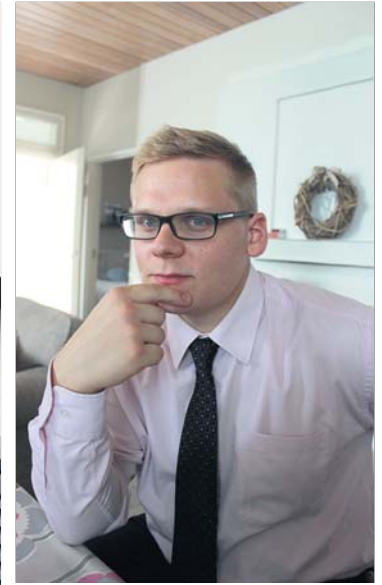
Lauri pelasi jääkiekkoa Tampereen Ilveksessä nuorten SM-sarjassa. Tiivis ottelu- ja harjoitteluohjelma opiskelun ohella oli haastavaa ja niin Lauri suoritti lukion neljässä vuodessa.

Lukion ja armeijan jälkeen Lauri pääsi opiskelemaan metsätaloustieteiden osastoon Hämee ammattikorkeakouluun Evolle. Isän ja isänlänneissä metsäala kiinnostui niin työssä kuin vapaa-aikakin.

Laurin perheeseen syntyi pieni tyttövuova keuhkokuumeen vuoksi keuhkojen ohella. Lauri valmistui metsätaloustieteiden osastosta Evolta 2016.

Laurin tärkeimmät työtehtävät:

- Metsäalan harjoittelija, Metsähoitoyhdistys Roine, 2012-2016
- Metsätoimihenkilö, Etelä-Pirkanmaan metsähoito Oy, 2016-2017
- Metsäasiantuntija, Met-

Juho Hamari (vas.) ja Lauri Siurola.

sä-Grup/Metsäliitto osuuskunta, vastuualueena Kangasala/itä, Pälkäne/pohjoinen, 2017–

Lauri asuu edelleen Kangasalla. Vapaa-aikanaan har-

rastuksiin kuuluu kalastus, metsästys ja harrastekiekkoilu. Tärkeä on myös isän rooli pienelle tyttärelle, jonka kanssa opetellaan uusia asioita, mm. sienestystä.

Juho ja Lauri käyttävät Vpl. Pyhäjärvi-säätiötä saamastaan apurahasta opiskelujensa tukena.

Paluu sukujuurille

Sukujuurilleen palaaminen on sekä fyysinen, että henkinen matka, jonka hyvin moni ihminen haluaa elämänsä aikana kokea. Se tuntuu arvokkaalta ja sovelialta tavalla kunnioittaa jo poismenneitä sukulaisia. Kävellä samalla mullalla, millä isoiso vanhemmat jo lapsina tassuttivat.

Suurella osalla meistä suomalaisista tämä kaipuu, kiinnostus oman suvun menneisyyttä kohtaan suuntautuu Karjalaan. Historiamme vieläkin voimakkaasti vaikuttaa tämän suuren maa-alueen menetyks. Paikan, jota niin monet kutsuivat kodikseen. Ja toden totta, kylläpä suomalaisella ei olisi sukulaista tai tuttua, joka Karjalasta aikoinaan joutui evakkoon.

Näin minunkin sukuni kohdalla, kolme vuotta isoisoäitini **Saimi Tomperin** (o.s. **Pulakka**) poismenosta, päätimme suunnata Pyhäjärvelle, hänen, ja myös aikaa sitten edenneen puolisonsa synnyinseudelle. Idea matkaan lähti Saimin nuorisailta tyttäreltä, isädeiläni **Soile** ja **Sirpa Tomperilta**. Matkalla mukana Saimin viidestä lapsesta oli kolme, isädeiläni lisäksi katraan kuopus, isoenoni **Veikko Tomperi**. Jokainen matkalle osallistuja oli Saimille lapsi, lapsenlapsi, tai lapsenlapsenlapsi.

Kuudentoista jälkeläisen voimin nousimme bussiin

16. kesäkuuta, kellon lyödessä aamukahdeksaa, kaikki valmiina kolmipäiväiseen matkaan. Matka rajalle pääkaupunkiseudulta sujui suhteellisen hyvin, eikä tullakaan matkamme liioja hidastanut, vaikka moni seurueesta niin oli ehtinyt.

Itse kuulin matkalla nuorimman sukupolven, joten minun oli hankala tietää, mitä olisi tulossa. Ne, jotka seurueesta olivat ennestään käyneet Venäjällä, varoittelivat aiempien kokemusten pohjalta. Varoituksia kuului niin huonokuntoisista teistä kuin ruoan laadusta. Yritin muiden ennakkoluuloista huolimatta pitää oman perspektiivini, olla avoin ja tehdä omat tulkintani asioista. Se oli arvokas valinta, sillä matkan aikana eniten varoitteillekin yllätyttivät iloisesti monen otteeseen, kun asioiden laatu oli huomattavasti paremmin kuin mitä he olivat ounastelleet. Asfaltitiet olivat hyvissä ajokunnossa, ruokakin joka paikassa kohtalaista. Ainoa kulttuurishokki matkaan liittyen tuli pysähtyessämme Pyhäjärvenlaamassa rannalle kahlailemaan; rantametsikössä oli monia roskalajia, jotka yltyivät lähes vyötaron tasalle. Vihtyisältä vaikuttava ranta sai sikäläisestä roskauskulttuurista ikävän sävyksen, jota ei mielemmehän tehnyt katsella kovin kauaa.

Ensimmäisenä päivänä ajoimme Pyhäjärven laita-

millä ja pysähdyimme vierailuun isoisoäitini lapsuudenkodissa Tolsternemessä. Tämä oli talo, jossa myös kolme isoisoäitini lapsista on syntynyt. Siellä asuva pariskunta oli erittäin ystävällinen päästäessään meidät sisäin, ja kuului tovi keskustellessa yhteydestämme kyseiseen yli sadan vuoden ikäiseen taloon. Sieltä jatkoimme muutamalla pysähdyksellä matkamme Käkisalmeen, missä yövyimme ensimmäisen yönämme. Aikaisin seuraavana aamuna lähdimme ajamaan Sortanlahteen. Laatokan rannalle. Siellä odottelimme veneitä, jotka veisivät meidät yhteen matkamme päätapahtumasta, Konevitsaan.

Konevitsan saari on tunnettu kauniista luostaristaan ja vanhasta munkkiyhteisöstään. Samaisella saarella, lähes sata vuotta takaperin oli isoisoäitini ollut vierailulla ripille päästyään. Saarelle kulku kävi erittäin nopeasti. Monet ounastelivat pitkää odottelua ja hitaata lautoja, mutta paikalliset ilmestyivät kaksipäiväiseen, joilla monen kilometrin matka Laatokan veden poikki taittui vajaan viidessätoista minuutissa. Saarelle päästyämme oppaamme selvensi meille, että yhdeksän kuukautta ennen meitä oli saarelle ilmestynyt itse presidentti **Putin** laittaen alulle jo vierailumme aikana hyvissä vauhdissa olleet restaurointityöt. Vaikka eri puolilla

yllänsäkin työmaakoneiden äänet, tuntuivat kaikki silti nauttivan kauniista rakennuksista ja metsämaismista. Jos saarella kulki luostarialueelta kauemmas metsän siimekseen pitkin kapeaa hiekkapolkua, saatoin kokea ilmiön, joka on suomalaisellekin täysin vieras; ei mitään ihmisen tuottamia ääniä, ei liikennettä, ei katulamppujen hiljaisista vilkettä, ei edes lentokoneita. Tällaisia asioita saarella todella osasi arvostaa. Niiden puolesta tosin myös osaa pelätä, sillä oppaamme mukaan saaren vastarannalle on suunnitteilla iso lomakeskus. Tottahan se on, että näin useampi ihminen pääsee nauttimaan saaren rauhasta, mutta samalla osa rauhasta katoaa. Saaren viihdytys piilee siinä, miten vähän ihminen on läsnä, ja miten hiljaisesta ja vaatimatonta munkit osaavat siellä elää. Jos saaresta tulevaisuudessa tulee iso turistinähtävyys, voi olla varma, että saaren rauhallinen hiljaisuus hankaloituu.

Kun olimme nähneet Konevitsan saaren, suuntasimme Viipurin, minne matka ei ollut enää kovin pitkää. Siellä vietimme viimeisen iltamme, ja paluupäivän aamun. Tutustuimme siellä ollessamme venäläisiin perinneruokiin, muunmuassa verraten paikallisia blinjejä niihin, joita saa kotopuolesta. Lähtöpäivänä bussin käyntinsäamisessä oli hieman komp-

Ossi Nurmi Laatokan rannalla Konevitsassa. Kuva: C. Jaatinen.

likaatioita, sillä akku oli yön aikana tyhjentynyt. Perillä koto-Suomesta oltiin silti aikataulun mukaisesti.

Vaikka matka ei ollut ollut kevyimmästä päästä, pienimmätkin lapset olivat viihtyneet hyvin, eikä päätepuolella kotiin palaaminen enää oikein maistunut. Kun mietin matkaa jälkikäteen, siitä löytyi jotakin kaikkille. Sukujuuria, yhdessäoloa, kulttuuria, luontoa.

Tämä yhteinen matka avasi käsityksiä sukujuurista, sekä Venäjästä, tavalla jota en olisi osannut odottaa. Toivon, että tämä kannustaisi teitä lukijoitakin olemaan avoimia ja ennakkoluulottomia, minne ikinä matkustattekin.

OSSI NURMI Kirjoittaja on Saimi Tomperin 16-vuotias tytär.

Vpl.Pyhäjärvi-seura ry on toiminut 60 vuotta pääkaupunkiseudulla

Pyhäjärvi-seura on yksi Karjalan Liiton pitkäjäseuroista, joihin kuuluu yli 30000 jäsentä. Seuran toiminta alkoi Wiipurilaisen Osakunnan huoneistossa Helsingissä, mutta siirtyi Karjala-taloon sen valmistuttua 1970-luvun alussa.

Pyhäjärvi-seuran toiminnan peruspilarit ovat pysyneet samoina näiden 60 vuoden aikana: sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset. Eri vuosikymmenet ovat luonnollisesti muokanneet muuta toimintaa. Me 2000-luvulla mukana tulleet uudet jäsenet näemme ja koemme seuran toiminnan nyt aivan erilaisena.

Olen näiden kolmen aktiivivuoteni aikana harmittellut sitä, etten ehtinyt tuustua seuran alkuvuosikymmenten vahvoihin vaikuttajiin. Heillä oli oma-kohtaiset muistot ja kokemukset entiseltä kotiseudultaan sekä palava halu koota yhteen pyhäjärveläisiä perheineen.

Näiden 60 vuoden aikanajäsenistö on luonnollisesti ikaantunut. Niinpä Vpl. Pyhäjärvellä syntyneiden jäsenten määrä on vähentynyt vuosittain.

Vanhempiensa mukana seuraan tulleilla, 1940-1960-luvuilla syntyneillä, on erillinen näkökulma pyhäjärveläisyyteen. Heillä on kuitenkin kiinnostusta osallistua toimintaan. Osa heistä on aktivoitunut vasta jättyään eläkkeelle, niin minäkin.

Seuraan on liittynyt myös nuorempia jäseniä, joille yhteys Vpl. Pyhäjärveen tulee kauempaa, muistoina isovanhemmista. Kiinnostusta vanhempien ja isovanhempien entiseen kotiseutuun on siis vielä olemassa.

Tänä syksynä Pyhäjärvi-seurassa on 112 jäsentä, joista kaksi on lapsijäsentä. Viime vuonna järjestämämme Pyhäjärvi-juhlat sekä tämän kesän Vpl. Pyhäjärven juhlat ovat toivottavasti uusia jäseniä. Heistä kolmannes asuu pääkaupunkiseudun ulkopuolella, Länsi- ja Keski-Suomessa. Jäsenistö keski-ikä on 70,7 vuotta (lapsijäsenten kanssa 69 v). Tämän seuran kautta voi olla myös Karjalan Liiton jäsen.

Te kaikki seuran jäsenet, niin lähellä kuin kauempana, olette tärkeitä. Te olette mahdollistaneet seuran toi-

minnan ja ansaitsette kiitokset. Pyhäjärvi-seuran hallituksella on jatkuvana huolena se, mitä voisimme tarjota kaikille jäsenillemme. Ainakin nyt tähän 60-vuotisjuhlaan odotamme teitä kaikkia. Tervetuloa!

Mitä Pyhäjärvi-seura merkitsee minulle?

Itselleni kävi samoin kuin monelle muulle sodan jälkeisen syntyneelle ja Helsinkiin muuttaneelle nuorelle: opiskelu, perhe ja kiireiset työvuodet veivät uusiin elämäntilanteisiin. Karjalaisuus kodin perintönä kulki mukana. Opiskeluajana toimin Wiipurilaisessa osakunnassa, mm. WIOL:n varajohtajana.

Kiinnostukseni alkoi herätä käytäntöni serkkujeni kanssa kesällä 1991 ensimmäisen kerran Vpl. Pyhäjärvellä. Vammalassa vuonna 2007 pidetyn Pyhäjärven koulupiirin juhlan yhteydessä minua pyydettiin liittymään Pyhäjärvi-seuraan, jonka toiminnasta en silloin tiennyt mitään. Osallistuin tilaisuuksiin, joihin pyydettiin yhteislaulujen säestäjäksi. Välttelin joutumasta toimihenkilöksi. Vasta jättyäni 2014 eläkkeelle lupau-

Takarivi vasemmalta: Eero Sirkkiä, Raili Huovila, Marketta Mattila, Eeva-Liisa Miikkola ja Sini Heikkonen. Eturivi vasemmalta: Kaisa-Liisa Korhonen, Riitta Hirvonen ja Silvo Kaasalainen. Kuva: Kauko Hinkkanen.

duin hallitukseen, mutta valitsivatkin heti puheenjohtajaksi. Tänä aikana olen mielelläni perehtynyt niin Pyhäjärvi-seuran kuin koko Karjala-talon toimintaan.

Seuran jäseniin on ollut helppo tutustua. Olen kiitollinen hallituksen jäsenille

saamastani tuesta näillä puheenjohtajan ”ensiaskelilla”. Jo pitkään seuran toiminnassa olleet jäsenet **Kaisa-Liisa Korhonen, Eeva-Liisa Miikkola ja Juhani Forsberg** ovat linkkinä menneisiin toiminnan vuosiin. He ovat auttaneet myös

hahmottamaan seuran nykytilannetta.

Seuran tavoitteena on edelleen pitää yllä tunteista Vpl. Pyhäjärveen, kerätä muistoja ja vaihtaa kulumisia. Jatkamme tästä yhdessä.

RIITTA HIRVONEN

Pyhäjärvi-seuran nykyisen hallituksen jäsenten ajatuksia pyhäjärveläisyydestä

Pyhäjärvi-seuran hallituksen jäsenten miesvaltaisuus on 2000-luvulla muuttunut naisvoittoiseksi.

Seuran jäsentilaisuuksissa käy 20-30 henkeä, mutta aktiivitoimijoiksi ei enää helposti sitouduta. Nykyisen hallituksen jäsenistä kaksi on vielä työelämässä, muut ovat eläkeläisiä. He ovat vapaa-aikanaan, vapaaehtoisesti, uuraaneet seuramme toiminnan jatkumisen hyväksi. He ansaitsevat suuret kiitokset.

Haastattelun hallituksen jäseniä ja kyselin, mitä pyhäjärveläisyys ja seuran jäsenyys heille merkitsevät.

Kaisa-Liisa Korhonen, o.s. Kuisma, on tehnyt yli 30 vuoden ansiokkaan työn Pyhäjärvi-seurassa. ”Se on nyt sinun vuorosi”, sanoi isäni Urpo Kuisma, kun raahasi minut Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n syyskokoukseen marraskuussa 1982. Isäni oli Urpo Kuisma, isoisäni Albert Kuisma ja hänen isänsä Pekka Kuisma. Kuulumme Sakkolan sukuhaaraan. Pekka ja sisaruksensa lähtivät sieltä Pyhäjärvelle, Enkkuaan. Pekan veli oli Tuomas Kuisma, jonka lapsia olivat Elisa, Maria ja Matti. Elisa oli Aarre Anttosen äiti ja Ma-

ria taas Reino O. Kukon äiti. Matti taas oli Esko Simosen äidin isä. Niin minun valittiin hallitukseen varajäseneksi ja naistoimikuntaan.

Aloitin siis 1.1.1983 tämän vuoroni Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:ssä. Silloin oli Antero Pärssinen puheenjohtajana, Meeri Kuusisto sihteerinä ja Maija Virtanen rahastonhoitajana. Varajäsenet osallistuivat kaikkiin hallituksen kokouksiin. Minä keittelin kahvia hallituksen kokouksiin ja hoitin yhteydet emäntiin. Siihen aikaan emäntiä oli paljon. Helmi Immonen, pii-rakkamestarimme kuului joukkoon. Helmi Savolainen, kaikkien opettaja Enkkuaan koulusta, oli myös mukana. Samoin Anja Pärssinen ja Kerttu Sirkkiä muutamia mainitakseni. Tietysti mukana olivat Kirsti Jääskeläinen ja sisarensa Meeri Kuusisto.

Minulle avattiin KOP:iin oma tili. Sieltä pystyin maksamaan emäntien kulut ja sinne tuli emäntien tulot ja kaiken tämän tilittiin sitten rahastonhoitaja Maija Virtaselle. Siihen aikaan emännät ottivat osaa kaikkiin Karjalan Liiton myyjäisiin. Leivoimme, kudoimme ja ompelimme porukalla. 1985 vaihtui puheenjoh-

tajaksi Juhani Forsberg. Meeri Kuusisto jatkoi sihteerinä ja Maija Virtanen rahastonhoitajana. 1986 järjestimme Pyhäjärvi-juhlat Helsingissä Karjala-talolla. Juhani perusti kuoron, jossa minä ja isäni lauloimme. Isäni oli kova kuoromies. Hän lauloi viidessä eri kuorossa, mm. radion Peipposet-kuorossa. Minä ja naistoimikunta, johon Kirsti Jääskeläinen oli mobilisoinut emäntiä, vastasimme kahvitarjoilusta. Kahvilamme oli auki koko päivän. Myimme kahvia, piiraita ja pullia. Teimme monia retkiä edesmenneen Kari Hupponen bussikuskinamme. Kävimme mm. Viipurissa. Isäni oli sairastunut vakavasti ja jätti hallituksen. Minusta tuli hänen tilalleen hallituksen varsinainen jäsen 1988.

1991 Maija Virtanen jätti eläkkeelle ja muutettua Ikaalisiin aloitin rahastonhoitajana. Olen valmistunut Suomen Liikemiesten Kauppaopistosta merkonomiksi. Tämä opisto oli johtava opisto Suomessa. Sen kaikki opettajat olivat alensa huippuja. Heidän kirjoittamia oppikirjoja luettiin kaikissa opistoissa koko Suomessa. Tämän lisäksi minulla on lisätutkintona suoritettuna kirjanpi-

to, rahoitus ja operatiivinen laskenta. Siksi kai katsottiin, että olin sopivin Maija Virtasen saappaisiin.

1996 järjestimme taas Pyhäjärvi-juhlat Helsingissä. Nyt minä hoidin juhlan budjetin ja talousasiat. Sain Reino Äikiältä keuhut hyvästä taloudenpidosta, kun juhlat tuottivat voittoa. Näinä vuosina oli tilintarkastajana Aarre Anttonen ja Seth Wahl. Hänelle olen kiitollinen niistä kirjanpitoneuvoista, joita sain alkuvuosiinani.

1999 tuli Osmo Juvonen puheenjohtajaksi. Meeri Kuusisto jatkoi sihteerinä ja minä rahastonhoitajana. Osmo oli vain vuoden, koska muutti sitten Espanjaan.

2000 tuli Pekka Matikka puheenjohtajaksi ja edelleen Meeri Kuusisto jatkoi sihteerinä ja minä rahastonhoitajana. Pekan aikana päivitettiin yhdistysrekisteri ja omistuksia selvitetiin. Nais-toimikunnan ahkeralla työllä olimme saaneet hankituksi Ylläjärven tunturihoitellin osakkeita sekä meillä oli yksi Karjalaisen Heimon osake. Tuota osakekirjaa ei löytynyt mistään. Minä en ollut saanut sitä Maija Virtaselta eikä hänkään edeltäjältään. 2003 saimme Kaarina Pärssisen sihteeriksi ja minä jatkoin

yhä rahastonhoitajana.

2004 aloitti Kaarina Pärssinen puheenjohtajana. Minä jatkoin rahastonhoitajana. Hallituksessa alkoi uusi kausi. Kaarina melkein asui Karjala-talossa. Tästä seurasi, että myös me jouduimme edustamaan seura erilaisiin karjalaisiin tilaisuuksiin. Kaarina oli perustamassa KPYL:ia ja niin minäkin olin sen varajäsenenä Kaarina Pärssisen ollessa varsinaisena jäsenenä kuusi vuotta. Oli Suvannon seutua, jonka kokouksiin osallistuttiin. Osallistuttiin taas pitkä- ja sukumarkkinoille, jossa myytiin tuotteitamme. Pääsky ry: hyn liitettiin ja päivystettiin Kaarinan kanssa kesällä Villa Salmelassa keittien kahvia ja esitellen upeaa paikkaa. Olin Pääsky ry:n toiminnan tarkastajana aina vuoteen 2012. Olen toiminut Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n edustajana Pääsky ry:n kokouksissa jäsenyytemme alusta asti ja olen sitä yhä. Eeva-Liisa Miikkolan lähde-tyä hallituksesta olen ollut myös yhdyshenkilönä vuodesta 2013 lähtien.

2015 saimme Riitta Hirvosen puheenjohtajaksemme. Jatkoin yhä rahastonhoitajana. Vuonna 2016 järjestimme Pyhäjärvi-juhlat Järvenpäässä ja minä vas-

tasin juhlien taloudesta. Vuoden 2016 alusta olin jättänyt varsinaiset rahastonhoitajan tehtävät Sini Heikkoselle. Minut oli nyt valittu seuran sihteeriksi ja jäsenrekisterivastaavaksi, jossa tehtävässä olen edelleen.

Tuotteidemme myynti on ollut minun vastuulla. Kaarina Pärssisen kanssa kolumme Pyhäjärvi-juhla. T-paitoja, dvd:tä ja jopa 50-vuotishistoriikkiä ostettiin vaihtelevasti.

Olen ollut Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n rahastonhoitajana 1.1.1991-31.12.2015 eli 25 vuotta ja hallituksen jäsenenä vuodesta 1.1.1983 lähtien, ensin varajäsenenä ja 1988 lähtien varsinaisena jäsenenä. Nyt on menossa jo 35 vuosi. Olen ollut pit-impään kuin kukaan aikaisempi jäsenemme hallitusvastuussa”.

Kaisa-Liisa Korhonen valittiin keuhällä Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallinto-neuvoston varajäseneksi 2018-2019. Hän on saanut Karjalan Liiton hopeisen ansiomerkin 2007 ansioistaan Pyhäjärvi-seuran toiminnasta.

Eeva-Liisa Miikkola, o.s. Kiiski, kertoi: ”Enoni Eino Kailasto ilmoitti minut jäseneksi jo 1970-luvulla. Aktivoiduin vasta 1980-luvulla. Kun tulin vuosikokoukseen 1985, niin Meeri Kuusisto jo ovelta kartoitti pyhäjärveläisen taustani. Se oli riittävä ja niin minut pyydettiin kesän 1986 Pyhäjärvi-juhlien juhlatuomikuntaan. Juhlien jälkeen jäin seuran emännistöön.

Seuran hallituksessa olen nyt kolmatta kertaa (1989-2007, 2009-2012 ja 2017-). Sihteerin tehtäviä hallituksessa olen hoitanut 2004-2012 yhtä väliavuutta lukuun ottamatta sekä vuoden 2016 Pyhäjärvi-juhlien juhlatuomikunnassa. Minulle on myönnetty Karjalan Liiton pronssisen ansiomerkin 1997 ja hopeinen 2007.”

Marketta Mattilan, o.s. Sirkkiä, vanhemmat olivat Lempi Sirkkiä s. Henttinen (Räisälä, Tiuri) ja Johannes Sirkkiä (Konnitsa). Hän on itse syntynyt Suomen niemellä (nyk. Sastamala) 10-lapsisen perheen nuorimpana.

”Tulin seuran jäseneksi veljeni Unto ja Eero Sirkkiän houkuttelemana vuonna 2004. Olen toiminut seuran emännistössä vuodesta 2005 lähtien ja hallituksessakin 2008-2009 sekä jälleen 2017 alkaen.

Vpl. Pyhäjärvi-seurassa toimiminen on antanut minulle monipuolista kuvaa rajan taakse jääneestäseudusta, jossa vanhempani ovat eläneet. Samoin olen tutustunut moneen mielenkiintoiseen henkilöön, kuullut heidän kertomuksiaan mm. elämästä Pyhäjärvellä ja evakkomatkasta”.

Marketta Mattila on toiminut aktiivisesti emäntänä. Hän on saanut Karjalan Liiton myöntämän harastusmerkin vuonna 2007 ja pronssisen ansiomerkin vuonna 2012.

Marketan veli **Eero Sirkkiä** on syntynyt Konnitsassa. Hän on lähtenyt monivaiheiselle evakkomatalle kaksivuotiaana joulukuun alussa 1939 palaten uudelleen Pyhäjärvelle 1942-1944. Vuonna 1947 perhe sai siirtotilan Suodenniemen Lahdenperältä. Eero Sirkkiä on kuollut isännistöön ja ollut hallituksen jäsenenä 2003-2008 ja uudelleen 2016 alkaen. Pronssisen ansiomerkin hän sai 2007.

Sini Heikkonen kertoi: ”Ostin vuonna 2013 muuttaman t-paidan kotiseutumatkalle ja samalla minut suostuteltiin mukaan seuran toimintaan ja ”puoliväksin” hallitukseen.

Äitini on syntyperäinen helsinkiläinen, joten minun karjalaiset juuren tulevat isän puolelta. Isänäitini perhe (Läätin) on alunperin Metsäpirtin Koukuniemestä. He muutti-

vat 1920-luvulla Pyhäjärven Lahnavalkamaan. Isän isän perhe (Heikkonen) asui Vuokselaan Noisniemessä kirkonkirjojen mukaan ainakin 1600-luvulta lähtien. Viime vuonna kuollut isäni Eero Heikkonen syntyi v. 1935 Noisniemessä, mutta muutti seuraavana vuonna vanhempiensa Pyhäjärven Pyhäkylään. Isäni ehti käydä jatkosodan aikana kaksi vuotta koulua Pyhäjärvellä.

Olen opiskellut historiaa yliopistossa ja Karjala on valtavan rikas tutkimuskohde. Kyllähän myös karjalaiset juureni merkitsevät minulle paljon”.

Sini Heikkonen on edelleen seuran hallituksessa ja nyt toista vuotta rahastonhoitajana.

Raili Huovila, o.s. Talja, on syntynyt Sortanlahdessa. ”Vanhempani olivat Emilia ja Tuomas Talja. Minulla on on kaksi vanhempaa sisarta. Tulin mukaan seurantoimintaan vuonna 2005. Silloinen puheenjohtaja Kaarina Pärssinen pyysi minua syyskokouksessa.

Pyhäjärvisyys merkitsee minulle sitä, että tietää, missä ovat juureni. Olen ylpeä siitä. Seuran toiminnan myötä olen löytänyt entisiä Pyhäjärvellä asuneita naapureita. Karjalaisuus yhdistää. Seuran hallituksessa olen ollut vuodesta 2008 lähtien ja sen varapuheenjohtajana 2010-2011. Seuran toiminta on tärkeä osa elämäni”.

Raili Huovila on ahkeroinut emännistössä vuodesta 2009 alkaen. Hän on saanut Karjalan Liiton myöntämän pronssisen ansiomerkin 2012.

Haastattelut koontanut
RIITTA HIRVONEN

Silvo Kaasalainen kirjoitti omista juuristaan Pyhäjärvellä

”Kun minulta kysytään mistä olet lähtöisin, sisältyy vastaukseeni kaihomielinen pohjaväre. Tämä väre syntyi erityisesti sen jälkeen, kun olin nähnyt vanhempieni kotoipaikan KonnitsanKaurussa.

Kiimajärvi oli kaunis, puhdas ja hiekkarantainen, hongat komeita, peltoaukea avara ja kaiken kruunasi pieni saari, jossa kesällä pidettiin lampaita. Ei ole ihme, että he jatkosodan aikana palasivat kotinsa – nyt mukanaan minut ja kaksi vuotta nuorempi Tuula-siskoni. Itse olin syntynyt puoli vuotta ennen talvisotaa, Tuula taas syntyi Suodenniemellä, jonne oli jo suunniteltu uutta kotia. Toisen evakkomatkan jälkeen uusi koti löytyi Hämeenkyrön Heinijärvellä. Heinijärvellä sain vielä veljen nimeltään Seppo. Valitettavasti hän kuoli suhteellisen nuorena.

Kauko Hinkkanen ja seuran perustajajäseniä kuuluva Paavo J. Paavola, joka kutsuttiin kunniajäseneksi syyskokouksessa 2015.

Seuran 60-vuotishistoriikki kertoo vuosikymmenten tapahtumat

Kauko Hinkkanen on kirjoittanut Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n 60-vuotisjuhlakirjan. Hän kuvaa kirjaa näin:

”Kirja kertoo seuran 60-vuotistaipaleesta sen perustamisesta lähtien painottuen viimeiselle vuosikymmenelle 2007-2017. Kirjassa kuvataan eri kertojen ja valokuvien avulla seuran elinkaari vuosikymmenien saatossa. Samalla kirjan lukijalle avartuu näkemys siitä, millaisessa muutoksen virrassa seura on askeltanut tarkoitustaan noudattaen toimintakykyisenä tähän päivään saakka. Tämä on ollut mahdollista, koska monet pyhäjärveläiset ovat sitoutuneet toimimaan aikaansa säästämättä seuran hyväksi jopa kymmeniä vuosia”.

Kirjan hinta on 20 euroa. Edellisen, Juhani Forsbergin toimittaman, 50-vuotishistoriikin saa mukaan 5 eurolla vain tässä seuran 60-vuotisjuhlassa. Myöhemmin ostettuna se maksaa 10 euroa.

Isäni Arvi oli kahdeksanlapsisesta maanviljelijäperheestä. Kotitalo oli kolmea, aivan Kiimajärven rantamaisemassa. Isoisä Tuomas oli vahvasti mukana kunnalliselämässä kunnanvaltuutettuna ja herastuomarina. Isoisä ehti kuolla ennen syntymääni aivoinfarktiin. Isoäiti Anna Karonen ei kestänyt menetystä, vaan kuoli hankin viikon päästä suruun. En siis ole nähnyt isän puoleisia isovanhempiani. Sen sijaan äidin puoleiset isovanhemmat Antti ja Anni Musakan (o.s. Juvonen) tapasin monesti. He asuivat sotien jälkeen Mouhijärvellä. Äitini Elisa Musakka oli kotoisin Kaurun viereisestä Musakanlahden kylästä maanviljelijäperheestä. Isovanhempieni ja äitini lisäksi perheeseen kuului enoni Tuomas, joka kuoli 95-vuotiaana Nokialla. Hänkin ehti isäni tavoin taistella itsenäisen Suomen puolesta.

Olin kyllä kiinnostunut juuristani ja Pyhäjärvestä jo valmiiksi, kun silloinen seuran puheenjohtaja Kaa-

rina Pärssinen soitti minulle syksyllä 2012 ja houkutteli mukaan seuran hallitukseen. Olen nyt väli vuoden jälkeen uudestaan mukana hallituksessa. Vaikka olen eläkeläinen, ovat luottamustoimet ja kirjallinen toiminta vieneet mielenkiintoani siinä määrin, että koin sen haittaavan seuran asioihin keskittymistä – siksi tämä väli vuosikin. Sosiaalinen toiminta tekee kyllä kaltaiselleni hallintobyrokraatille hyvää.

Kun muistelen vanhempiäni ja Hämeenkyrön kotiani, tulee aina mieleeni eloisa karjalannurre, joka itseltäni on jäänyt käyttöä vaille. Tulee mieleeni karjalampaista, äitini paistamat perunakakkarat ja munavoi, ja ennen muuta karjalainen sosiaalinen välittömyys. Olen ylpeä karjalaisista juuristani jopa siinä määrin, että käydessäni Arvo-serkkuaani tapaamassa Kanadan Ontariossa vein hänelle nahkapsullisen Kiimajärven pieniä värikkäitä rantakiviä, jotta hänkin muistaisi mistä on lähtöisin.

Muistoja
Pyhäjärveltä
-näyttely 14.10.
Karjala-talon
Yläsalissa

Pyhäjärvi-seuran 60-vuotisjuhlassa on myös pöytä, jonne voitte tuoda muistoesineitä Pyhäjärveltä. Ilmoita niistä etukäteen 20.9. mennessä Sini Heikkoselle sinieph@outlook.com tai Riitta Hirvoselle, puh. 0504147359

Katso tarkemmin edellisestä Pyhäjärvi-lehdestä.

Esineitä voi tuoda juhlapäivänä klo 11.30 alkaen Karjala-talon Yläsalin.

Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n 60-vuotisjuhla

la 14.10. Karjala-talon Yläsalissa, Kämpylänkuja 1, Helsinki

klo 12-13.30 kahvitarjoilu ja onnitelujen vastaanotto

klo 13.30 alkavan juhlan juontaa kansanedustaja Antti Kaikkonen

Juhlassa julkistetaan Kauko Hinkkasen kirjoittama seuran 60-vuotishistoriikki. Juhlapuheessaan hän käsittelee seuran pitkää toimintakautta. Musiikkiohjelmasta vastaavat oopperalaulaja Anssi Hirvonen, Suomen Kansallisoopperan huilisti Timo Pulakka ja pianisti Riitta Ingelin. Muu ohjelma selviää paikan päällä, joten TERVETULOA juhlimaan!

Vpl.Pyhäjärvi-seura ry:n hallitus

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön adressit

Adressit:
Karjalanneito, Pyhäjärven
kirkon alttaritaulu, Kullerot,
Valoisa polku ja Iiris. Adressi
sisältää kaksi tai useampia
sisälevyvalintoja, joista voi
valita sopivimman ja poistaa
ylimääräiset. Hinta 12 euroa
kappale + postituskulut.

Tilaukset:
Pirjo Kiiala,
puh. 044 281 5047
tai pirjo.kiiala@gmail.com.

Muistojen järvi -DVD:stä on otettu toinen
lisäpainos. DVD julkaistiin v. 2007. Uuteen
painokseen v. 2011 lisättiin Kaarina Pärssi-
sen kirjoittama esite. Levyä voi ostaa seuran
tilaisuuksissa tai tilata Kaisa-Liisa Korho-
selta. Hinta on 20e / kpl.

Vpl. Pyhäjärvi -tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki nyt **vaakunapaita**, jota saatavana jälleen
kaikissa pohjaväreissä valkoinen, helmenharmaa ja
musta. Tuote, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjär-
ven vaakunapaita, sopii esim. lahjaksi ja asukseksi
tulleille kotiseutumatkoiille, vaikka koko ryhmälle.
Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla
ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin
hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa
sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, mutta hel-
menharmaissa vain pyöreäaukkoisena. Koot S, M,
L, XL hinta 15 e/kpl ja isommat koot XXL ja
XXXL 20 e/kpl. Mustia V-aukkoisia vain muuta-
ma iso koko jäljellä.

Dokumenttiefokuva Muistojen järvi vuosilta
1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elo-
kuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl.

Seuran 50-vuotishistoriikki (2007) tarjoushin-
taan 10 eur/kpl. Hanki myös kirja **Suvannon
seutu 1917-1921**, elämää ja ihmiskohtaloita: hinta
jäsenille 30 euroa, muille 40 euroa.

Postitettaessa lähetysiin lisätään postituskulut.
Tilaukset ja tiedustelut toistaiseksi ainoastaan Kai-
sa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail
kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

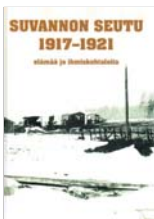
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiöltä tuotteita itselle tai lahjaksi:

Pyhäjärvi-kirja
350 s. Reino O. Kukko –
Kaarle Viika, 1989.
Historiaa sanojin ja kuvin,
sekä murrenasto
selityksineen.
Hinta 25 euroa.

**Vpl. Pyhäjärvi-
Säätiön 60-
vuotishistoriikki**
136 s. Reino Äikiä, 2008.
Runsasti kuvia ja muis-
teluita säätiön alkuaikojilta
ja eri paikkakunnilla pi-
dettyistä Pyhäjärvi-juhlista
ja muista pyhäjärveläis-
ten tapahtumista.
Hinta 20 euroa.

**Suvannon seutu
1917-1921, elämää ja
ihmiskohtaloita**
336 s.
Suvannon seudun
paikallishistorian
työryhmä, 2015.
Hinta 40 euroa.

**Vpl. Pyhäjärvi-
pöytästandaari**
Suunnittelu Kaarle Viika,
1963. Hinta 42 euroa.

**Vpl. Pyhäjärvi-
isännänviiri**
Koko 45x400 cm.
Suunnittelu Kaarle Viika,
1992. Hinta 75 euroa.

Hintoihin lisätään postituskulut.

Tilaukset ja lisätiedot
Pirjo Kiiala,
puh. 044 281 5047 tai
[pirjo.kiiala\(at\)gmail.com](mailto:pirjo.kiiala(at)gmail.com).

Mistä löydän hyvät lahjat?

Tässä vihjeet: Hanki kirjapari
Kaunisti Vpl Pyhäjärveä, osat I ja II.
Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4.
Hinta vain 95 euroa + läh. kulut.

**Suvannon seutu 1917-1921
elämää ja ihmiskohtaloita** 335 sivua.
Hinta vain 40 euroa + läh. kulut.

Lisätietoja ja tilaukset:
taubila@pp.inet.fi tai 040 021 3369
seija.jokinen@netti.fi tai 040 835 5820
Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä
ilman lähetyskuluja.
Sekä <http://vpl-pyhaajarvi.fi> kirjapuoli.

TAPAHTUMAKALENTERI

DNA-sukututkimusta käsittelevä tilaisuus lauantai-
na syyskuun 30. päivänä klo 10 alkaen. Paikkana on
Kinnalan Koukku, Haapaniementie 21, 38300 SASTA-
MALA. Puh. (03) 513 5493 ja 050 401 1006.

Tampereen Seudun VPL Pyhäjärvikerhon loka-
kuun tarinatuokio on maanantaina 2.10.2017 klo 12.00
Koulukatu 12, Tampere. Tervetuloa!

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon lokakuun
kokous pidetään torstaina 5.10.2017 klo 13 alkaen
Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, Lahti.
Katsellaan kesäisiä Vpl Pyhäjärvi-juhlien kuvia. Terve-
tuloa!

Kuulutko sukuuni-tapahtuma 7.-8.10. Vantaan am-
mattiopistolla, Tennistie 1, Vantaa. La klo 10-17, su klo
10-16. Vapaa pääsy tapahtumaan ja luennolle. Lisätie-
toa www.vantaanseudunsukututkijat.net.

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n 60-vuotisjuhla Karjala-
alon Yläsalissa la 14.10. klo 12 - 15.

Sääntömääräinen syyskokous su 19.11. klo 14 Sor-
tavala-salissa. Karjalatalon osoite: Käpylänkuja 1, Hel-
sinki.

Syksyn pitäjäsittelyt Karjala-talolla: 21.9. Kaukola
ja Suistamo, 12.10. Johannes ja Kirvu, 9.11. Pälkjärvi ja
Sakkola.

Karjalaiset pitäjä- ja sukumarkkinat Karjala-talolla
Helsingissä 18.11. Klo 14. elokuvaesitys Rakkaus ja
sota, kertoo sanoittaja, runoilija Helena Eevan elämästä.
Lisätiedot www.karjalanliitto.fi

Vanhoja Vpl. Pyhäjärvi-lehtiä voit katsella netistä
kotisivuiltamme.

Kotisivut osoitteessa:
[www.karjalanliitto.fi/
vplpyhaajarvisaatio](http://www.karjalanliitto.fi/vplpyhaajarvisaatio)

Seuraava Pyhäjärvi-lehti
ilmestyy lokakuussa 2017.
Aineistot toimitukseen viimeistään
pe 13.10. mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö sr
Kotisivut: [www.karjalanliitto.fi/
vplpyhaajarvisaatio](http://www.karjalanliitto.fi/vplpyhaajarvisaatio)

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Korpimetsäntie 16
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622
[marjo.ristila-toikka@
kolumbus.fi](mailto:marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi)

Toimitusneuvosto:
Tarja Kopalainen, Pertti
Hakanen, Mauri Hauhia,
Kirsti Naskali, Esko Pu-
lakka, Markku Pärssinen ja
Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus
lyhentää ja muokata
lehteen lähetettyä aineistoa.

**Tilaukset, jakeluhäiriöt ja
osoitteenmuutokset:**
Toimitus, päätoimittaja
Korpimetsäntie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

**Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies**
Kirsti Naskali
Miharintie 312
37200 Siuro
puh. 040 719 2692
kirsti.naskali@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Botnia-Print Oy
Kokkola

Lehden vuosikerran tilaushinta 35 euroa

Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%